

עפ"ת 31362/06/22 - מדינת ישראל נגד מוחמד דבש

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 31362-06-22 מדינת ישראל נ' דבש
תיק חיצוני: 612043/2021

לפני **כבוד השופט מרדכי כדורי**
בעניין: **מדינת ישראל**
ע"י ב"כ עוה"ד זהר גיאת, תמר איבלמן
מפרקליטות מחוז ירושלים
נגד
מוחמד דבש
ע"י ב"כ עו"ד עבד ג'יג'יני

פסק דין רקע:

1. לפניי ערעור על גזר דינו של ביהמ"ש לתעבורה בירושלים (כב' השופט נ' מהנא, סגן נשיא) מיום 9/5/2022, בתיק פ"ל 13070-08-21. המשיב הורשע על פי הודאתו, שניתנה בפתח ההליכים נגדו, בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 בפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961, ונהיגה ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי סעיף 2(א) בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970.
2. ביום 29/8/2017 המשיב גרם לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש. המשיב נהג בקלות ראש ובמהירות בלתי סבירה, לא האט לפני מעבר חציה ולא נתן להולך רגל אפשרות להשלים מעבר חציה בבטחה. בשל עבירות אלה הטיל עליו בית במשפט לתעבורה בתל אביב ביום 23/6/2020, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך שישה חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות, פסילה מלנהוג בפועל למשך 18 חודשים ומאסר על תנאי של שישה חודשים למשך שלוש שנים.
3. ביום 29/1/2021, בעוד המשיב פסול מלנהוג, הוא נתפס כשהוא נוהג ברכב מנועי. בגין עבירה זו דן אותו בית המשפט לתעבורה בירושלים ביום 19/5/2021, בין היתר, לעונשי מאסר בפועל למשך שישה חודשים בדרך של עבודות שירות, פסילה מלנהוג בפועל למשך ארבעה חודשים, מאסר על תנאי של ארבעה חודשים למשך שלוש שנים ופסילה על תנאי של שישה חודשים למשך שלוש שנים. כמו כן, הפעיל בית המשפט לתעבורה את עונש המאסר המותנה למשך שישה חודשים שהיה תלוי ועומד נגד המשיב, באופן החופף למאסר שהוטל עליו.

4. על פי עובדות כתב האישום שהוגש נגד המשיב בהליך דנן, ביום 27/8/2021, בעוד פסילתו מלנהוג לפי שני פסקי הדין הקודמים שניתנו נגדו עומדת בתוקפה, המשיב נתפס פעם נוספת כשהוא נוהג ברכב.

5. בית המשפט קמא הטיל על המשיב בגזר הדין עונש של מאסר בפועל למשך תשעה חודשים, בדרך של עבודות שירות, פסילה בפועל למשך 11 חודשים, קנס בסך 1,000 ₪, מאסר על תנאי, פסילה על תנאי והתחייבות להימנע מעבירה. כמו כן, הפעיל בית המשפט קמא את עונשי המאסר והפסילה המותנים שהיו תלויים ועומדים נגד המשיב, למשך ארבעה ושישה חודשים, בהתאמה, באופן חופף.

הערעור מופנה כלפי קולת העונש.

גזר דינו של בית המשפט קמא:

6. בגזר דינו, עמד בית המשפט קמא על החומרה הרבה של עבירת הנהיגה בזמן פסילה, על הסכנה הרבה הטמונה בחובה למשתמשי הדרך, על הזלזול שהיא משקפת בחוק ובצוויו בית המשפט ועל כך שבנוסף לדופי הפלילי יש בה גם דופי מוסרי, בשל הסיכון שהנהג עובר העבירה גורם לו עצמו ולמשתמשים האחרים בדרך, ובשל הקשיים הצפויים להתעורר במימוש פיצויים לנזקים שייגרמו בעקבות תאונת דרכים - אם תתרחש במהלך הנהיגה. על בסיס האמור, קבע בית המשפט קמא כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שעבר המשיב נע בין מספר ימי מאסר בפועל לבין מספר חודשי מאסר בפועל.

7. בדונו בעונש המתאים למשיב בתוך מתחם העונש ההולם, הדגיש בית המשפט קמא כי למשיב 11 הרשעות תעבורה קודמות, אותן צבר מאז קיבל את רישיון הנהיגה שלו בשנת 2011, בין היתר בעבירות של גרם תאונת דרכים ונהיגה בזמן פסילה שפורטו לעיל. על רקע זה קבע: **"ברור כי לא ניתן להסתפק בהטלת מאסר בפועל בתחתית המתחם וכי יש הפעם להחמיר עם הנאשם על מנת שהעונש יהלום את העבירות המיוחסות לנאשם ואת נסיבותיו"**.

יחד עם זאת שקל בית המשפט קמא לקולה את העובדות הבאות: המשיב סיים זה עתה לרצות את עבודות השירות שהוטלו עליו בהליך האחרון שהתנהל נגדו, ותפקודו היה טוב; המשיב סיים לרצות את עונש הפסילה שהוטל עליו בהליך הקודם, וקיבל לידי רישיון נהיגה; למשיב נסיבות אישיות שפורטו על ידי הסנגור בטיעוניו לעונש; המשיב שהה במעצר בית מלא במשך כשמונה חודשים, ללא כל הפרה מצדו.

תמצית טענות הצדדים בערעור:

8. לטענת המערערת בערעורה, בית המשפט קמא הקל באופן קיצוני בעונשו של המשיב וחרג מהענישה הנוהגת בעבירות דומות. לעמדתה, גזר הדין לא נותן ביטוי הולם לחומרת העבירות שהמשיב עבר, לנסיבות ביצוען ולנסיבותיו של המשיב. המאשימה סבורה כי קיים פער בלתי מוסבר בין הרטוריקה בה

נקט בית המשפט לתעבורה, בקביעתו לפיה יש להחמיר הפעם בעונשו של המשיב על מנת שהוא יהלום את העבירות שעבר ואת נסיבותיו, לבין העונש שהוטל עליו בסופו של יום.

9. המאשימה טוענת כי הנסיבות לקולה שפורטו בגזר הדין אינן מצדיקות הקלה בעונשו של המשיב באופן החורג מתחם העונש ההולם. לטענתה, היה על בית המשפט קמא להטיל על המשיב עונש מאסר לתקופה שלא תפחת משנה ועונש פסילה לתקופה שלא תפחת משנתיים, ולהורות שעונשי המאסר והפסילה המותנים יופעלו באופן מצבר, ולא בחופף.

10. ההגנה סומכת את ידיה על גזר הדין. לטענת הסנגור, המשיב הוא אדם נורמטיבי, שקט ומסור, שעבד כל חייו כנהג וניהל עסק מצליח. לדבריו, עד למעורבותו של המשיב בתאונת הדרכים בשנת 2018, הוא לא הובא לדין פלילי. בעקבות התאונה מצבו הכלכלי התדרדר, הוא נפרד מבת זוגו וסבל מדיכאון במשך מספר חודשים.

11. לטענת הסנגור, העונש שבית המשפט קמא הטיל על המשיב הוא עונש חמור מאוד, המבטא עליית מדרגה בחומרת הענישה שהוטלה עליו עד כה, והמביא לידי ביטוי את המלצתו החיובית של הממונה על עבודות שירות, שניתנה למרות שמדובר בהמלצה שלישית שנדרשה ממנו בעניינו של המשיב. הסנגור טוען כי העונש נקבע בהתחשב בנסיבותיו האישיות של המשיב, בכך שהוא שהה במעצר בית מלא במשך חודשים ארוכים ובכך שהוא הודה מיד. כמו כן טוען הסנגור, כי בית המשפט קמא שקל לעומק את מכלול השיקולים הנדרשים, ובהם: את שיקומו של המשיב, אשר חידש את רישיון הנהיגה שלו; ואת ההשלכות הקשות הצפויות לנבוע מכליאתו של אדם נורמטיבי ממזרח ירושלים בחברתם של עבריינים, ובהן אובדן ההרתעה מעונש של מאסר בפועל.

דין:

12. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור על נספחיה ושמעתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להתקבל באופן חלקי.

13. כפי שקבע בית המשפט קמא, ובהתאם למפורט בפסיקה אליה הפנה בגזר דינו, עבירה של נהיגה בזמן פסילה היא עבירה חמורה הטומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל, ולא פחות מכך משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט (רע"פ 3878/05 **בנגוזי נ' מדינת ישראל**, 26/5/2005). יש בעבירה זו לא רק דופי פלילי, אלא אף דופי מוסרי כפול: הסיכון לנהג עצמו ולעוברי הדרך, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונת דרכים, אם יתרחשו בעת הנהיגה (רע"פ 665/11 **אבו עמאר נ' מדינת ישראל**, 24/1/2011). הנוהג בזמן פסילה ממשיך לסכן את שלום הציבור לאחר שעבר כבר הראה כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, ומוכיח במעשיו כי לא ניתן להרחיקו מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (רע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו לבן**, 8/5/2007).

14. בצדק רב קבע בית המשפט קמא, כי לאור הרשעותיו הקודמות של המשיב היה עליו להחמיר בעונשו. חודשים ספורים בלבד לאחר שהמשיב נפסל מלנהוג ונדון למאסר בשל כך שנהג בקלות ראש וגרם לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש, הוא נתפס נוהג בזמן פסילה. על אף עונשי מאסר בדרך של עבודות שירות ופסילה מלנהוג שהוטלו עליו בשל נהיגתו בזמן פסילה, ולמרות שהוטלו עליו גם עונשי מאסר ופסילה על תנאי, המשיב שב ונתפס כשהוא נוהג ברכב, בחלוף כשלושה חודשים בלבד לאחר שדינו נגזר, ובזמן שהוא מרצה את עבודות השירות שהוטלו עליו.

המשיב הוכיח במעשיו שהוא אינו נותן את דעתו לסכנה שהוא גורם בהתנהלותו, אינו מפנים את חובתו לציית לחוקי התעבורה, אינו מתרשם מצווי בית המשפט ואינו מורתע מהעונשים המוטלים עליו. זאת ועוד, המשיב ניצל לרעה את ההזדמנות שניתנה לו לרצות עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, ובמהלך ריצוי עונשו עבר עבירה זהה לזו בגינה הוטל עליו העונש.

15. יש כמובן משקל להתנהלותו הנורמטיבית של המשיב עד למועד התאונה. אולם, אין מדובר בשיקול עיקרי. כפי שנקבע זה מכבר ברע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו לבן**, 8/5/2007, אליו הפנה בית המשפט קמא בגזר דינו:

"... הנזק שמאסר עלול להמיט על נאשם שהורשע בנהיגה בזמן פסילה, וברגיל מנהל אורח חיים נורמטיבי - הוא אמנם שיקול רלוונטי וחשוב לעניין העונש. אולם, זהו אינו השיקול המרכזי וודאי שאינו היחיד. שיקולים נוספים הבאים בחשבון הם הרצון להתמודד עם התופעה של נהיגה בזמן פסילה, שעל חומרתה הרבה כבר עמדתי, והצורך לשגר מסר ענשי חד וברור כדי להרתיע את ציבור הנהגים."

16. בהתחשב בכך שתשע מתוך 11 הרשעות התעבורה הקודמות של המשיב הן בשל עבירות קנס, בהודאתו המידית, בפרק הזמן בו שהה בתנאים מגבילים של ממש ובנסיבותיו האישיות, עונש מאסר בפועל למשך תשעה חודשים הוא עונש ראוי ומאוזן. אולם, לאחר שהמשיב, כאמור, ניצל לרעה את ההזדמנות שניתנה לו לרצות עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, ובמהלך ריצוי העונש שב ועבר עבירה זהה, אין הצדקה ליתן לו הזדמנות נוספת לריצוי עבודות שירות, במיוחד שעה שתלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה (השוו: רע"פ 7176/22 **זיד נ' מדינת ישראל**, 27/10/2022).

17. ככלל, תקופת מאסר על תנאי תרוצה באופן מצטבר על פני התקופה שנקבעה לעונש מאסר בפועל. בית המשפט רשאי לסטות מכלל זה אך מטעמים שיירשמו (ראו: סעיף 58 בחוק העונשין, תשל"ז-1977; רע"פ 10173/16 **מדינת ישראל נ' טאהא**, 14/2/2017).

המשיב שב לסורו וחזר ונהג בזמן פסילה זמן קצר לאחר שניתן נגדו גזר דין קודם בשל הרשעתו בעבירה של נהיגה בזמן פסילה שהוטלה עליו, ולאחר שבגזר הדין הקודם הופעל עונש מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד נגדו

באופן חופף. באותה עת, המשיב היה פסול מלנהוג גם בעקבות כך שנהג בקלות ראש וגרם לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש. במצב דברים זה, הכף נוטה בבירור לעבר ברירת המחדל של צבירת עונשים (השוו: ע"פ 2336/16 מזראיב נ' מדינת ישראל, 14/12/2017).

בנסיבות האמורות, העובדה שקודם למועד גזר הדין המשיב סיים לרצות עונש קודם של מאסר בדרך של עבודות שירות במהלכו תפקד היטב, כמו העובדה שהוא שהה במהלך ההליך בתנאים מגבילים, אינן בעלות משקל מספיק כדי להצדיק לשוב ולחפוף את עונש המאסר המותנה שהוטל עליו.

18. אני סבור כי במקרה מסוג זה, בו המשיב הוכיח שהוא לא מתרשם מעונש הפסילה שהוטלה עליו, רכיב הענישה שמביא לידי ביטוי באופן מיטבי את מטרות הענישה, הוא רכיב המאסר בפועל. יש בסיס להנחה כי עונש מאסר משמעותי יסייע להרתיע את המשיב מקום בו עונש פסילה לא מנע ממנו מלנהוג. לכן, ובהתחשב בכך שבמשך השנים המשיב עבד כנהג ובכך שהוא חידש את רישיון הנהיגה שלו, לא נפלה טעות ברכיב הפסילה שהוטלה עליו, וודאי שלא באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור. ברם, מכיוון שהוא עבר עבירה זהה זמן קצר לאחר שנגזר דינו, לא היתה הצדקה להפעיל את עונש הפסילה המותנה בחופף.

התוצאה:

19. לאור כל האמור, ולאחר שביצעו של גזר הדין עוכב על ידי בית המשפט קמא, אני מורה כדלהלן:

א. עונש המאסר בפועל שהוטל על המשיב יעמוד בעינו. ברם, עונש המאסר המותנה יופעל באופן מצטבר. סה"כ ירצה המשיב 13 חודשי מאסר בפועל.

המשיב יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר ניצן ברמלה ביום 7/12/2022 עד לשעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המשיב לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס בטלפונים: 074-7831077, 074-7831078, ולהתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת ההתייצבות.

ב. עונש הפסילה בפועל שהוטל על המשיב יעמוד בעינו. אולם, עונש הפסילה המותנה יופעל במצטבר. סה"כ ירצה המשיב 17 חודשי פסילה בפועל.

המשיב יפקיד את רישיון הנהיגה שלו במזכירות בית המשפט עד ליום 1/12/2022.

ג. הקנס שנקבע בגזר הדין ישולם בתשלומים שנקבעו, החל מיום 1/12/2022.

עמוד 5

יתר רכיבי גזר הדין יעמדו בעינם.

ניתן היום, כ"ט חשוון תשפ"ג, 23 נובמבר 2022, בהעדר
הצדדים.